

vojska sijajno zmagala; Hrvatovič je vzel zopet mesto Knjaževac in podil Turke daleč čez planino Tresibabo. To se reče: Hrvatovič je med tem Turkom prišel za hrbet in jim pot zaprl; kako bodo se iz zadrege spravili, to bodemo do prihodnjic zvedeli. — Na jugu od Črnogore je res prišlo, kakor smo zadnjič naznanili, do groznega klanja. Mahmud-paša je hotel vdreti v Črnogoro. Boso Petrovič mu zapre stezo s 6000 Črnogorci in Kučijanci 14. avg. Začne se strelba 3 ure trajajoča, sedaj nekoliko potihne, Turki se pripravljajo na napad z bajonetom, ali v tem trenutku so napadjeni od srditih Črnogorcev, ki od 3 strani sekajo s handžari po Turkih; v par trenutkih so Turki iz 20 šanč vrženi in sedaj pritisne od strani nov bataljon Črnogorcev ter nastane grozna gnječa, borenje in klanje; Turki se spustijo v pobeg in pustijo 5000 mrtvih in 3000 pušek in mnogo vojnega orodja na krvavem bojišču. To je bila do sedaj največja zmaga; Črnogora je rešena, ali padlo je tudi 300 junakov, 3000 pa jih je ranjenih. — Muktar-paša je še vedno zaprt v Trebinjah. Djelaledin-paša mu je hitel na pomoč, pa knez Nikolaj ga je pri Krstacu pobil. Sedaj se pomika Nikolaj s 10 bataljoni proti Novem-pazaru. Tudi v Bosniji je sreča vojna bila Kristijanom mila. Despotovič je blizu Petrovaca hudo pobil Selimbeija in potem vzel Priedor. Vstaš Golub napada Banjoluko, katero brani kakih 800 baši-bozukov. Tako povsod zmagujejo Kristijani, le na Bolgarskem je še vedno samo ubijanje nedolžnih otrok in žensk, vešenje mož, ropanje in požiganje. Toda upati je, da počí kmalu tudi Bolgarom ura odrešenja.

Avstrijske dežele. Baron Hofman je postal državni finančni minister in govori, da bo ta mož v kratkem grofa Andrassy-ja spodrinol, na kar neki slavni nadvojvoda Albreht sili. To je za Avstrijo veselo in dobro znamenje. — Kranjski deželni odbor je v deželni šolski svet izvolil 2 narodnjaka dr. Zarnika in g. Murnika. — Kupčijske pogodbe z vnanjimi državami se bodo preuredile, oh da bi se le Avstriji na korist sklenole, kar dosedanje niso bile. Tako plačujemo Prusom za svoje blago 28 % v zlatu, oni pa nam pri vvažanju svojega blaga v Avstrijo samo 2 % v srebru. Po tem računanju mora Avstrija na korist Nemčiji v par letih celó ubožati. — Istrijska železnica iz Divače v Polo je dodelana in se bo kmalu odprla. — V Liencu na Tirolskem je zborovalo tamošnje katoliško-polit. društvo. Zastopnik koroških Slovencev g. Einspieler je bil kot govornik navzoč in je med drugim rekel: naša Koroška je za ljudske šole plačevala l. 1869 le 10.000 fl. l. 1870 že 28.000; l. 1871 pa 46.000 fl., ki so l. 1872 poskočili na 215.000 fl. in znašajo letos 265.000 fl. To je velik napredek v 7 letih! — Veliki manevri se začnejo za Dunajem 28. avg. Zbranih bo 40.000 mož. — Magjari so veliko Srbov zaprli, med njimi tudi poslanca Miletiča in dr. Kasipinoviča ter pra-

vijo, da sta hotla 20.000 prostovoljcev Srbom na pomoč poslati.

Vnanje države. Ruski car je 18. avg. na čast godu našega cesarja povabil avstrijskega poslanca in več gostov ter zdravico napil, v katerej imenuje Franca Jožefa svojega prijatelja in zaveznika. To je silno važen izrek in poročstvo, da bodeta slavna cesarja šla Kristijanom turškim na pomoč. Angleži so si veliko prizadevali z ministrom Andrassy-jem vred mir napraviti med Srbijo in Turčijo. Vsed tega miru bi Srbi morali vse trdnjave podreti, Turke v deželo sprejeti, vojake razpustiti, 100 milijonov fl. brž in 100.000 cekinov vsako leto Turkom plačati. Srbi tega ne bodo storili. Greki na otoku Kandijskem in pa v Tesaliji so se vzdignoli zoper Turke. Tekla je že kri. Turki ženejo 38 bataljonov iz Arabije v Evropo na bojišče.

Za poduk in kratek čas.

Turki pa bratje naši jugoslavjanski.

Da mi padne kaplja od oblaka,
Nikdje nebi na zemljo padnula
Da na konja ali na Turčina,
Da na Turška bijela šatoru.
Srbake pjesme II.

III. Niz Pančeve in Smedereva pri Orsovi zapusti široka Donava našo Avstrijo in nekoliko nižje tudi sosedno nam Srbijo ter se vali med Rumunskim in Turškim naprej v Črno morje. Na levi strani ima Rumunijo na desni pa težno Bolgarijo, ki neizrečeno trpi pod turškim trinoštvom. Kraj Donave so Turki postavili močne trdnjave Vidin, Nikopolje, Ruščuk in Silistrijo. Pri Nikopolju je bila l. 1396. tista nesrečna bitka, v kateri je silni sultan Bajesid 100.000 mož močno vojno cesarja Sigmunda strahovito razbil; 20.000 Kristijanov je obležalo; blizu toliko je bilo vjetih; Sigmund je s celjskim grofom Hermanom komaj utekel čez Donavo v revnem čolnču. Vsed te bitke so turški roparji na svojih kot blisk hitrih konjih poplavili Ogersko, Slavonijo in Hrvatsko in pridrli do Ptujja, ga v naskoku vzeli, izropali, užgali ter iz mesta in okolice 16.000 duš, mož, žensk in otrok z živino in drugim imetjem vred odgnali na Turiko; nekaj so jih prodali v Carigrad, druge pa kot sužnje odposlali v Malo-Azijo.

Pred izlivom v Črno morje se Donava razcepa na 7 precej velikih strug. Med temi je samo ena, namreč sulinska, plovna za velike ladje. Črno morje je kakih 44.000 milj velika morska planjava, ki ima proti severu in vzhodu Rusijo, proti jugu in zapadu pa Turčijo. Od sulinske struge kakih 100 ur proti jugu se pride do carigradskega preliva, t. j. do ozke, komaj 500 korakov široke morske struge med Evropo in Azijo. Struga je 5 ur dolga in ravno tam, kder se začne nekoliko zopet raztezati, na evropski strani stoji krajica vseh jutrovih mest, 2534 let stari — Carigrad ali Konstantinopol, glavno mesto Turčije, sedež turških

sultanov. Turki ga imenujejo Ištambul. Mesto ima prekrasno lego in šteje više 1 milijon ljudi. Pozidali ga niso Turki, ampak greški naseljenci l. 658 pred Kristusom ter ga imenovali Bizantion. Prvi kristijanski rimski cesar, Konstantin Veliki, mu je dal ime Konstantinopol, t. j. Konstantinovo mesto; Slavjani mu pa sploh pravimo Carigrad, t. j. cesarjev grad. Mesto slovi zaradi prekrasne svoje lege, a nekdanj za rimskih in greških cesarjev je slovelo tudi zaradi svoje znotranje lepote, snage, bogastva, palač, trgov, gledališč, samostanov in cerkvá. Najlepša je bila cerkva sv. Sofije, od cesarja Justinijana pozidana. Sedaj je vse drugače. Pod turškim barbarstvom je po mestu vse grozno nesnažno in zanemarjeno. Križ, ki se je nekdanj svetil nad cerkvijo sv. Sofije, so Turki sneli in na njo posadili polmeseč, znamenje mohamedanstva in barbarstva; hiša božja se je spremenila v turško shodnico ali mošejo; dvor krščanskih cesarjev pa je postal sedež osmanskih sultanov, ki so od ondot polovico Evrope pustošili, dokler se njihova sila ni razbila ob zidovju Dunaja pod mečem poljskega kralja Sobijeskija l. 1683. Od tiste srečne dobé je turška sila začela pešati in bilo bi nje že davno konec, ako nje nebi sebični evropski državniki, kralji in cesarji podpi ali.

Turške drubali niso bile v Evropi doma. Prava domovina jim je bila turkomanska planjava med Hvaluskim morjem do znojža srednje-azijskih planin. Tam so se Bog vedel koliko stotin let klatili kot pastirske rodbine. Navečje bogastvo so jim bili na pol divji konji. Poprijeli so se naposled mohamedanske vere, se naglo vzdignoli in mimo gore Ararat, kder je nekdanj stala Noetova ladja, prlomastili v Armenijo na 50.000 konjih. Pozneje so prodrli v Malo-Azijo, kjer je njihov poveljnik Osman I ustanovil prvič turško državo in tako postal oče vsem dosedanjim turškim sultanom. Iz Male-Azije so potem Turki čez ozko morskó strugo Helespont l. 1356 prvič prbruli v Evropo in zaporedoma podjarmili večno nesložne Bolgare, Vlahe, Srbe, Albaneze in naposled l. 1453 vzeli Carigrad. Poslednji greški cesar Konstantin XIII. se je junaško branil, dokler se ni mrtev zgrudil raz zida. Sultan Mohamed II. se je tedaj preselil v cesarsko palačo ter pri vhodu izustil ošabne besede: „kakor je le en sam Bog v nebesih, tako mora biti tudi na zemlji le en gospodar; vse se mora polmesečcu uklanjati.“ (Nastavek prih.)

Smešničar 35. Bila je gospodična, ki je rada prismuknjene povesti prebirala, par francoskih besed se naučila, po glasoviru (fortepiano) ščipala in zraven prav po mačkinje mijavkala. Druga revče ni vedlo ničesar, kakor k večem še na drago obleko misliti. Kuhinja, gospodinstvo bilo jej je nepoznano. Pripetilo se je, da je moža vlovila. Kot mlada gospa je nekokrat z deklo pricepatala na trg. Brž zagleda precej drobička

jajca v košari neke kmetice ter začne nevoljna vrešati: „jojmene, kako neumni ste pač kmetški ljudje; ali niste zamogli drobička jajca še par dni na gnezdu pustiti, da bi bolj na debelo vzrastla?“

Razne stvari.

(V Središču so zboleli) ljudje in živina. Otroci imajo gine, da vsak den po 2 otroka umerjeta. Živina pa je nalezla kužno bolezen na gobcu in parkljih.

(Pogoreli) so g. Polanee, lončar pri sv. Lenartu, Vogrincec pri sv. Roprtu na Goričkem, Filip Stampar v Brebrovniku, Capl in Petelinek pri sv. Jerneju, Franc Lobej v Slov. Gradcu, Fr. Frangež v Račah, Fr. Žižek v Ročici in nemški teater v Slatini. Tukaj se škoda ceni na 30.000 fl.

(24 gostov) se je oglasilo za prostovoljni poduk na sadje in vinorejski šoli pri Mariboru!

(Ločanom), koje dopis v 33. štef. „Slov. Gosp.“ še vedno peče, naznanjamo, da ga ni spisal tamošnji kaplan, č. g. J. Smolej. Pustite ga torej pri miru!

(Pod voz) prišel je posestnik Panlič v Dogmancih na Bizelskem in k p. iči mrtev ostal. Prihodnjé več!

(210 fl ukradel) je nekdo posestniku Martinu Kovaču v Skalab pri Šoštanju, ker je namesto doma v nekem kozolen zaspal.

(Urad za cementiranje) sodov v Slov. Bistrici začne svoje poslovanje l. sept.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Jožef Probst je imenovan za župnika v št. Primonu na Pohorji. Prestavljeni, oziroma na novo vmeščeni so č. g. g.: Avg. Hecl k sv. Hemi, P. ul Hrovat v Prihovo, Andr. Podhostnik v š. Rupert nad Laškim, Šim. Dueman v Vitanje I., Jož. Miasko v Goranjigrad, Juri Rabin v št. Tomaž, Fr. Nendl v Šmarje II., Fr. Leber v Sulcbah, Ant. Fišer mlj. v št. Martin v Rožni dolini, Lor. Obrán v št. Jakob v Dola.

(Dražbe). Teh je razpisanih samo za prihodnji teden na slovenskem Štajerskem 47, zato objavimo samo tiste, ki pridejo na vrsto 3. krat. 25. avgusta Martin Ornik 3620 fl. pri sv. Lenartu. 26. avg. Franc Hrastenšek 4770 fl. v Konjicah. 28. avg. Miha Stupan 3080 fl. v Konjicah. 30. avg. Marija Dobršek 1825 fl. v Oplotnici in Anton Bobek 349 fl. v Kozjem. 1. sept. Blaž. Vidovič 795 fl. pri sodnji Ptujski in Cenc Homer 450 fl. pri sv. Lovrencu v puščavi. 4. sept. Liza Rahle 580 fl. v Konjicah pri sodnji.

Listič uredništva: Nekaterim farmanom pri sv. Janžu! pritožito se pri znanej Vam gospodski. V „Slov. Gosp.“ takih cerkvenih stvari ne moremo vzeti! Dopis od sv. Martina pod Mariborom in oznanilo iz Vranskega prihodnjé!

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 66-55 — Srebrna renta 70-10 — 1860-letno državno posojila 111 — Akcije narodne banke 856 — Kreditne akcije 143 — Napoleon 9-69 — Ces. kr. cekini 5-85 — Srebro 102-70